

แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่าย
ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9

Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the
Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9

จิตตรา จันขอนแก่น, และ จำเนียร พลหาญ

Jitta Junkhonkhan, and Chumnian Pollaharn

^{1,2} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารจัดการการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}M.Ed. Education Management, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University

E-mail : jitta1536@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7431-8682>

Corresponding author e-mail: Jn_pol@yahoo.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7560-5173>

Received 16/11/2022

Revised 17/11/2022

Accepted 17/11/2022

บทคัดย่อ

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการเป็นผู้นำองค์กร เพื่อกำหนดทิศทางและนโยบายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการบริหารที่เป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่ได้มาเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.73 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระบายน้อย และมากที่สุด ตามลำดับ และเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจากค่า PNI คือ การกำหนดนโยบายและแผนงาน การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการจากนโยบายและแผนงาน การติดตามนิเทศประเมินผลการใช้ทรัพยากร การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ การจัดสรรทรัพยากร และการแสวงหาทรัพยากร ตามลำดับ (2) แนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา คือ

[325]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaharn, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

โปรแกรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา มีดังนี้ โมดูล 1 ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ โมดูล 2 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน และการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการจากนโยบายและแผนงาน โมดูล 3 ด้านการแสวงหาทรัพยากรและการจัดสรรทรัพยากร และโมดูล 4 ด้านการติดตามนิเทศประเมินผลการใช้ทรัพยากร ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และมากที่สุดตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจบริบทและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา และนำมาวางแผนกำหนดนโยบายและแผนงานของสถานศึกษาผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ด้วยกระบวนการ PDCA มีการสำรวจความพร้อมและระบุความต้องการใช้ทรัพยากรให้ตรงกับโครงการ มีการติดตามนิเทศและประเมินผลการใช้ทรัพยากรของบุคลากรอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ มีการใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงและตรงกับแผนปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สำเร็จลุล่วงตามแผนที่วางไว้

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

Abstract

Roles of School Administrators in Educational Resource Management the executive has to lead the organization. to determine directions and policies for educational resource management of educational institutions There is a systematic and systematic management process. through the participation of personnel in educational institutions to make the most efficient and effective use of the acquired resources. The objectives of this research were (1) to study the current and desirable conditions of school administrators' roles in educational resource management and (2) to study guidelines for developing school administrators' roles in educational resource management. The research was divided into 2 phases. Phase 1 studied the current and desirable conditions of school administrators' roles in educational resource management. The sample is Administrators and teachers, 205 people. Tools used in the research. as a questionnaire The consistency index was 0.80 – 1.00, the reliability was 0.97, and the discrimination was between 0.26 – 0.73. The tool used was an interview form with 9 experts. Data were analyzed by descriptive analysis. The results of the research revealed that (1) the current and desirable conditions of the school administrator's role in educational resource management as a whole and each aspect were in the lowest and highest levels, respectively, and sorted from the most necessary needs of the school administrators' roles in educational resource management from the PNI values, namely, setting policies and plans

[326]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaharn, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

.....

Determining required resources from policies and plan supervision and evaluation of resource utilization Utilizing resources resource allocation (2) Guidelines for the development of school administrators' roles in educational resource management, namely, the educational resource management school administrators' role development program are as follows: Module 1 Utilization of resources Module 2 formulation of policies and plans and determining the required resources from policies and plans. Module 3 in resource acquisition and resource allocation and module 4 in supervision and evaluation of resource utilization. The results of the overall program evaluation were appropriate and possible at the highest level. And most respectively And from interviews with experts, it was found that school administrators must understand the context and roles and responsibilities of educational institutions. And used to plan policies and plans for educational institutions through the participation of all parties. With the PDCA process, there is a readiness survey and the need for resources is identified to match the project. There is a systematic and regular follow-up, supervision, and evaluation of personnel resource utilization. Resources are used adequately and in line with the action plan to develop educational institutions to achieve success as planned.

Keywords: Development Guidelines; Executive Role; Educational Resource Management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 10 ระบุไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education For All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษาอันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก นอกจากนี้ในมาตรา 60 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2548) ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของรัฐว่าให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษาได้แก่เป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชน ให้เท่าเทียมกันจัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็นจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้อง

[327]

กับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษาโดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์กรมหาชนจัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบทั้งในด้านแนวคิดวิธีการโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดหมายทางการศึกษาจุดหมายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาจุดหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ประชาชนไทยเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีในด้านสุขภาพพลานามัยร่างกาย และจิตใจดีเป็นผู้มีความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพมีความเป็นประชาธิปไตยรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ สิ่งที่ทำให้สถานศึกษามีความพร้อมในการให้บริการผู้มารับบริการคือ การมีระบบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาต้องเน้นการบริหารจัดการเชิงคุณภาพไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของการเรียนการสอนหรือคุณภาพของระบบงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งควรที่จะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันและไปในทิศทางเดียวกัน สถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ทรัพยากรในการบริหาร สุทธิธรรม ดันติรจนาวงศ์ (2546) ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นดังนี้ 1) การสรรหาบุคคล 2) เงิน 3) วัสดุสิ่งของ 4) ข้อมูลสารสนเทศและ 5) เทคโนโลยีที่นำไปใช้ในการจัดการศึกษาเป็นต้น ตั้งแต่การแสวงหาทรัพยากรการจัดสรรทรัพยากร การใช้ทรัพยากรการประเมินการใช้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียนจะเห็นได้ว่าทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่จะเกื้อหนุนให้การบริหารจัดการศึกษาให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดไว้

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญและจำเป็นในการเป็นผู้นำด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านการสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนงาน การติดตาม นิเทศและการประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อตอบสนองต่อนโยบายด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการบริหารที่เป็นระบบและการมีส่วนร่วมของบุคคลด้วยเพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่ได้มาเกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มารับบริการผู้เกี่ยวข้องและสถานศึกษาเอง สอนง เครือมาก (2537) ได้กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำ

[328]

Citation: จิตตรา จันชนอแก้ว และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

.....

ให้การใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์ต่อการจัดการในโรงเรียนเพราะความสามารถของผู้บริหารอยู่ที่การใช้บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์และเวลาที่มีอยู่ให้ได้ผลมากที่สุด จึงเป็นที่เชื่อแน่ว่าถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการจัดการบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และเวลา “เป็น” แล้วย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาย่างแน่แท้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือที่ได้รับมาให้เกิดประโยชน์ต่อภารกิจของโรงเรียนให้มากที่สุดซึ่งผู้บริหารสามารถดำเนินการได้หลายประการ คือ 1) การจัดการ 2) บุคลากร 3) วางแผนการใช้เงินหรืองบประมาณที่ได้รับและ 4) วัสดุอุปกรณ์ และธัชชัย จิตรนันท์ (2555) ได้กล่าวว่าบทบาทและภารกิจโดยทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรการศึกษาจะมองได้ 2 ด้าน คือ 1) ในฐานะผู้ใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และ 2) ในฐานะผู้แสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา และปรีชา คัมภีรปกรณ (2556) ได้กล่าวว่า บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรการศึกษา มีดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา 2) กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ 3) การแสวงหาทรัพยากร 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การใช้ทรัพยากร และ 6) การประเมินการใช้ เป็นต้น

ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2561) เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีรวมทั้งสิ้น 77 แห่งทั่วประเทศ จัดให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือแรกพบความพิการเตรียมความพร้อมและส่งต่อนอกจากนี้ยังจัดอบรมและพัฒนาดูแลผู้พิการบุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยระบบบริการทางการศึกษาจัดระบบสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการตลอดจนสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด โดยมีสวัสดิการเรียนฟรี การพัฒนาศักยภาพผู้พิการและสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับผู้พิการศูนย์การศึกษาพิเศษได้รับงบประมาณจัดสรรจากภาครัฐในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ทุนมูลนิธิคุณพุ่ม และการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับผู้พิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562)

จากความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษาพบว่าทรัพยากรทางการศึกษามีส่วนสำคัญและจำเป็นเพราะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารได้รับความจริงเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการหรือไม่ตลอดจนการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ งบประมาณอื่น ๆ มาส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพด้วยเหตุผลและสภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่าย

[329]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

ส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาเพื่อส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 341 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 205 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษานี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากการ

2) เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยการสังเคราะห์กรอบแนวคิดจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของปรีชา คัมภีรปกรณ (2556), ธัชชัย จิตรนันท์ (2555), สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2555) และ สอนง เครือมาก (2537) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ 2) การกำหนดนโยบายและแผนงาน 3) การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ 4) การแสวงหาทรัพยากร 5) การจัดสรรทรัพยากรและ 6) การติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร

3) ด้านระยะเวลา ระยะที่ 1 ระหว่างเดือนกันยายน – เดือนมกราคม 2565

[330]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

4) ด้านสถานที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5) การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรียนผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 เพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการให้ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยที่กำหนดไว้

2. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยจัดทำแบบสอบถามที่เป็นลักษณะ Google Form และนัดหมายเพื่อขอการตอบกลับตามระยะเวลาที่กำหนด รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับปฏิบัติที่คาดหวัง และระดับปฏิบัติในปัจจุบัน

3. วิเคราะห์ข้อมูลและจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อยและนำค่าคะแนนในแต่ละประเด็นมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร (Modified Priority Needs Index:) (สุวิมล ว่องวานิช. 2558)

ผลคาดว่าจะได้รับจากระยะที่ 1 นี้ นำมาจากการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงค่าจากมากไปหาน้อยและนำมากำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 อาจารย์มหาวิทยาลัย กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ และกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์

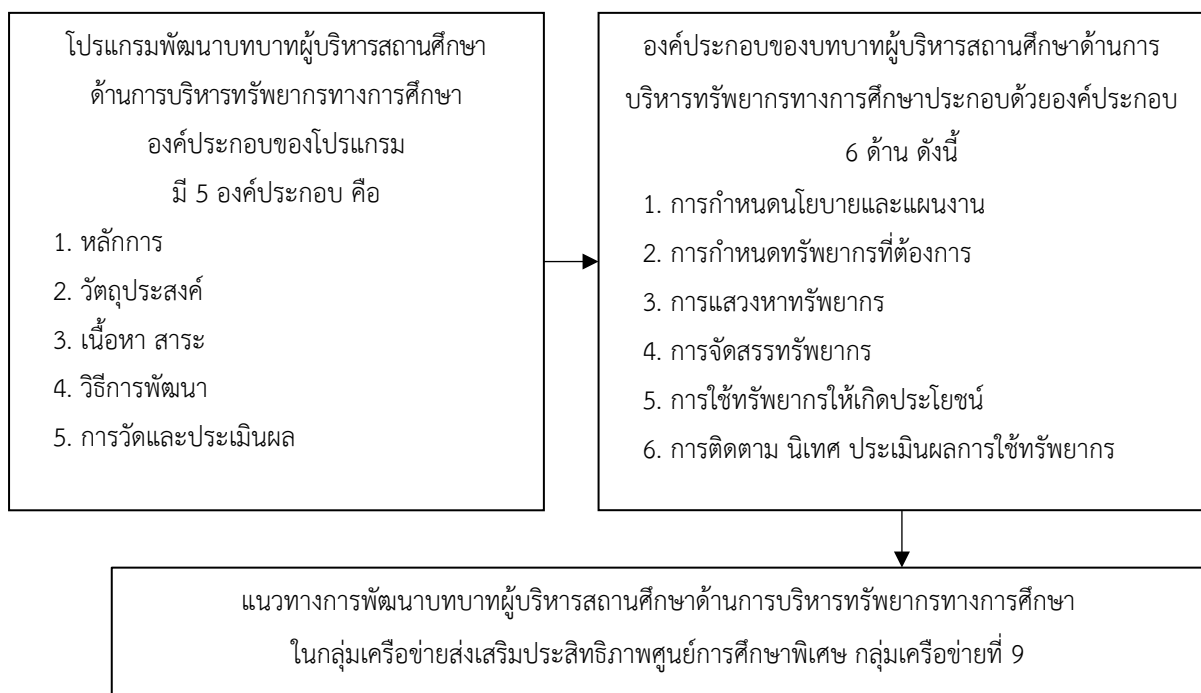
2) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุปซึ่งดำเนินการขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษามาดำเนินการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจและทบทวนในภาพรวมของข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดและทำการคัดกรองจับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กลับมาอ่านทบทวนโดยละเอียด และตีความ พร้อมกับการตั้งข้อความหรือ ประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

2. นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเดียวกันหรือความหมายใกล้เคียงกันมาไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน และทำการสรุปความการอธิบายความ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9

กรอบแนวคิด

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

[332]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) **ระยะที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2) **ระยะที่ 2** เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยอ้างอิงข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 พัฒนามาจากการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงค่าจากมากไปหาน้อย มาจัดทำข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น รวมรายด้าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI	เรียง ลำดับค่า PNI
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์	2.43	0.51	น้อย	4.82	0.40	มากที่สุด	0.98	4
2. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน	2.26	0.79	น้อย	4.85	0.36	มากที่สุด	1.14	1
3. ด้านการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ	2.38	0.60	น้อย	4.95	0.22	มากที่สุด	1.07	2
4. ด้านการแสวงหาทรัพยากร	2.55	0.57	ปานกลาง	4.96	0.19	มากที่สุด	0.94	6
5. ด้านการจัดสรรทรัพยากร	2.55	0.51	ปานกลาง	4.99	0.11	มากที่สุด	0.95	5

[333]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaharn, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

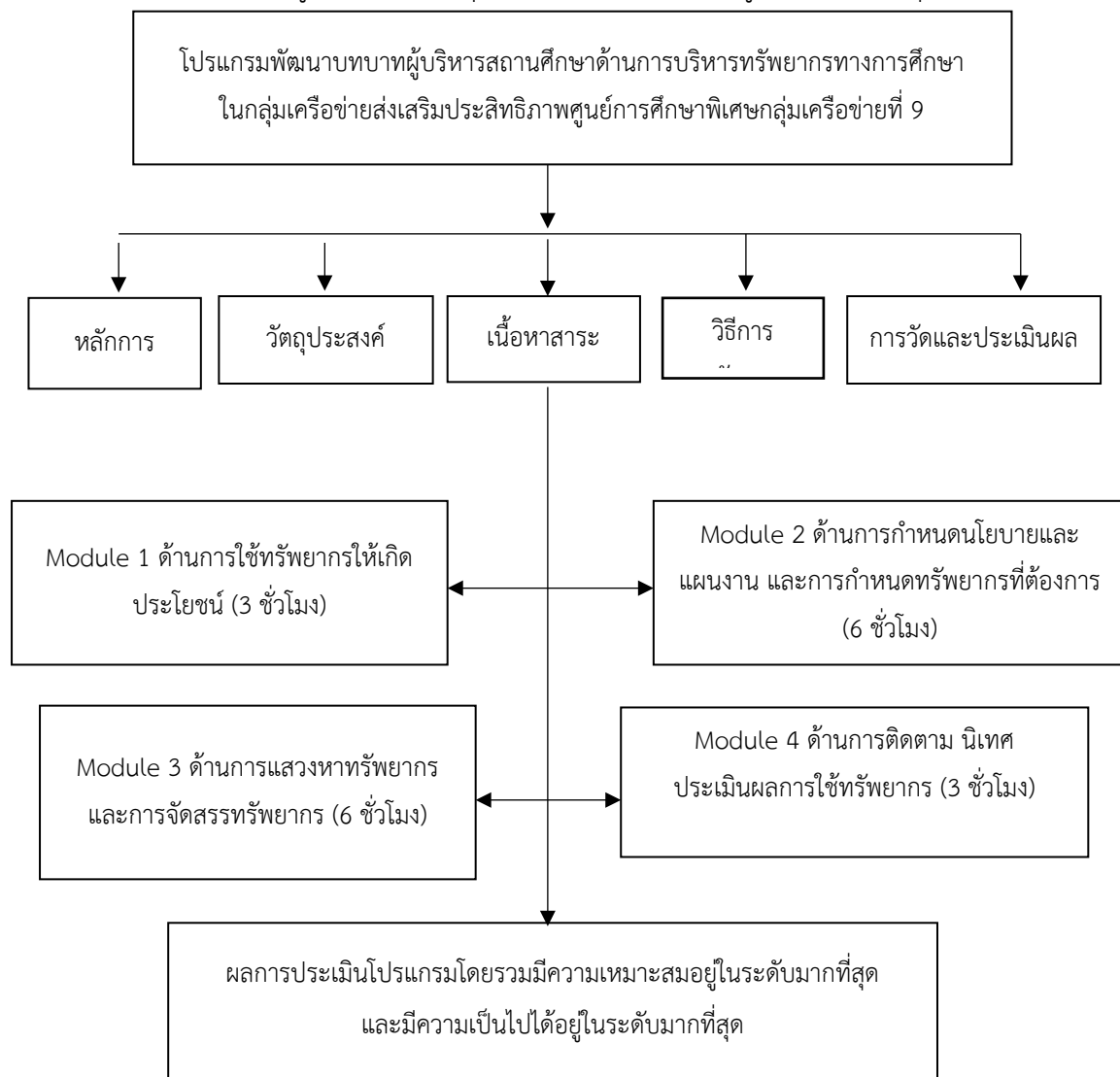
ความคิดเห็น รวมรายด้าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า <i>PNI</i>	เรียง ลำดับค่า <i>PNI</i>
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลผล	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลผล		
6. ด้านการติดตาม นิเทศ								
ประเมินผลการใช้	2.40	0.51	น้อย	4.95	0.22	มากที่สุด	1.06	3
ทรัพยากร								
โดยรวม	2.43	0.58	น้อย	4.92	0.25	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีสภาพปัจจุบันและมีสภาพที่พึงประสงค์ต่อแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน ($PNI = 1.14$) ด้านการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ ($PNI = 1.07$) ด้านการติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร ($PNI = 1.06$) ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ($PNI = 0.98$) ด้านการจัดสรรทรัพยากร ($PNI = 0.95$) และด้านการแสวงหาทรัพยากร ($PNI = 0.94$)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 สรุปได้ว่า

1) สภาพปัจจุบันของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวม 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43, S.D. = 0.58$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน ($\bar{X} = 2.26, S.D. = 0.78$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 2.55, S.D. = 0.51$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92, S.D. = 0.25$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.40$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 4.99, S.D. = 0.11$) และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน ($PNI = 1.14$) ด้านการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ ($PNI = 1.07$) ด้านการติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร ($PNI = 1.06$) ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ($PNI = 0.98$) ด้านการจัดสรรทรัพยากร ($PNI = 0.95$) และด้านการแสวงหาทรัพยากร ($PNI = 0.94$)

2) โปรแกรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ Module 2 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน และการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ Module 3 ด้านการแสวงหาทรัพยากรและการจัดสรรทรัพยากร และ Module 4 ด้านการติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

แผนภาพที่ 2 โปรแกรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 การวิจัยครั้งนี้ มีอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) จากผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารต้องการแสดงออกถึงบทบาทหน้าที่ใน การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในการวางแผนยุทธศาสตร์และการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาด้านการสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาการติดตามนิเทศ การระดมทุนหรือระดมทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ และการประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อตอบสนองต่อนโยบายด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการบริหารที่เป็นระบบและการมีส่วนร่วมของบุคคลในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มารับบริการและบริบทของสถานศึกษา และเพื่อให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ ตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของสนอง เครือมาก (2537) ได้สรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้การใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์ต่อการจัดการในโรงเรียน เพราะความสามารถของผู้บริหารอยู่ที่การใช้บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเวลาที่มีอยู่ให้ได้ผลมากที่สุดจึงเป็นที่เชื่อแน่ว่า ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการจัดการบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และเวลา“เป็น”แล้วย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างแน่แท้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ หรือที่ได้รับมาให้เกิดประโยชน์ต่อภารกิจของโรงเรียนให้มากที่สุด ซึ่งผู้บริหารสามารถดำเนินการได้หลายประการคือ 1) การจัดการ 2) บุคลากร 3) วางแผนการใช้เงินหรืองบประมาณที่ได้รับ และ 4) วัสดุอุปกรณ์

2) จากผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารมีความคาดหวังให้ผู้บริหารแสดงออกถึงบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในการเป็นผู้นำการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารต้องมีการใช้ทรัพยากรที่ได้มาให้คุ้มค่า พอเพียง และ เกิดประโยชน์สูงสุด มีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ รัชชัย จิตรนันท์ (2555) ได้สรุปว่า บทบาทและภารกิจโดยทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรการศึกษาจะมองได้ 2 ด้าน คือ 1) ในฐานะผู้ใช้ทรัพยากรทางการศึกษา และ 2) ในฐานะผู้แสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา และแนวคิดของ ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2556) ได้สรุปว่า บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรการศึกษา มีดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา 2) กำหนดทรัพยากรที่

[336]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

.....
ต้องการ 3) การแสวงหาทรัพยากร 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การใช้ทรัพยากร และ 6) การประเมินการใช้ทรัพยากร

3) จากผลการศึกษาพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการด้านการติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านการแสวงหาทรัพยากร ตามลำดับ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์และกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและดำเนินงานตามขั้นตอน มีการประเมินติดตามการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการแสวงหาทรัพยากรที่ต้องการจากภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาจะรอรับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาจากรัฐเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาต้องตระหนักในเรื่องการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2555) ได้สรุปว่า บทบาทและภารกิจโดยทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา มีดังนี้ คือ การกำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อการจัดทำแผนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแผนยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการให้เกิดผลงานตามเป้าหมายจะทำให้ทราบว่าต้องดำเนินโครงการกิจกรรมใดบ้าง อันจะเป็นแนวทางในการแสวงหาหรือการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในสถานศึกษา

จากประเด็นการอภิปรายผลข้างต้นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 สรุปตามองค์ประกอบในการศึกษา พบว่า

1. ด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ในการกำหนด ควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ และมีการกำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มารับบริการ ผู้เกี่ยวข้อง และตัวของสถานศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เทอดนรินทร์ อุปสี (2556) ได้สรุปว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ชีระ รุญเจริญ (2555) ได้สรุปว่า การใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำงานเป็นขั้นตอน

[337]

Citation: จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเริญ พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

ระหว่างทรัพยากรที่มีกับกระบวนการและผลผลิตสำหรับทรัพยากรครอบคลุมไปจนถึง คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน การจัดการ ส่วนผลผลิตมุ่งไปที่คุณภาพประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงาน พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวางแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และมีการติดตามและทบทวนกลยุทธ์ในการปรับแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธัชชัย จิตรนันท์ (2555) ได้สรุปว่า การกำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อการจัดทำแผนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแผนยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการให้เกิดผลงานตามเป้าหมาย จะทำให้ทราบว่าต้องดำเนินโครงการกิจกรรมใดบ้างอันจะเป็นแนวทางในการเสาะแสวงหาหรือการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในสถานศึกษา และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2555) ได้สรุปว่า บทบาทและภารกิจโดยทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา มีดังนี้ คือ การกำหนดนโยบายและแผนของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อการจัดทำแผนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแผนยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการให้เกิดผลงานตามเป้าหมายจะทำให้ทราบว่าต้องดำเนินโครงการกิจกรรมใดบ้าง อันจะเป็นแนวทางในการเสาะแสวงหาหรือการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในสถานศึกษา

3. ด้านการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นนักกำหนดทรัพยากรที่ต้องการ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับการนำไปใช้ในโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ การวิเคราะห์ทรัพยากรต้นทุนที่มีอยู่และการสำรวจความต้องการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาเป็นบทบาทหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิล มาตรฐานเยี่ยม (2544) สรุปได้ว่า การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการนำมาใช้ กำหนดเป้าหมายของกิจกรรม แล้ววางแผนว่าจะใช้ทรัพยากรอะไรบ้างจำนวนเท่าไรและใช้เมื่อไร เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมนั้น ๆ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2555) สรุปได้ว่า การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการจากแผนยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินการของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องรวบรวมความต้องการด้านทรัพยากรเพื่อจัดทำแผนงานหรืองบประมาณที่ต้องการ ซึ่งต้องคำนึงถึงลำดับความต้องการของโครงการหรือกิจกรรมที่จะต้องทำให้ชัดเจน ปรีชา คัมภีร์ปกรณ (2556) สรุปได้ว่า การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการจากแผนกิจกรรมของหน่วยงานหรือสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องรวบรวมความต้องการด้านทรัพยากรจากแผนงาน โครงการ กิจกรรม โดยการจัดทำในรูปแบบของแผนงานหรืองบประมาณที่ต้องการของสถานศึกษา โดยจำแนกเป็นหมวดหมู่ที่ต้องการอย่างชัดเจน และเรียงลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการบริหารทรัพยากรที่ได้มาให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ

[338]

4. ด้านการแสวงหาทรัพยากร พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้นำในการวางแผนการระดมทุนและแสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำทุนและทรัพยากรที่ได้รับมาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอก และสามารถสร้างภาคีเครือข่ายได้จากในภาครัฐและเอกชนในการขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษาอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากการได้รับงบประมาณจัดสรรจากภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล (2554) ได้ให้ความหมายการระดมทุน หมายถึง การรวบรวมทรัพยากรที่จำเป็นและการสร้างความสามารถของหน่วยงานในการขยายการดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจและเป็นการสร้างความมั่นคงของหน่วยงานในอนาคต สุริวัลย์ ภูมิพันธ์ (2559) ได้กล่าวว่า การระดมทุน หมายถึง กิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน มีการดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ และเทคนิค เพื่อให้ได้เงินหรืองบประมาณ นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นการหาแหล่งเงินทุนที่ยั่งยืนของสถานศึกษาในระยะยาว และจะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเกิดจากความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะเป็นผู้ดำเนินการระดมทุนให้ประสบผลสำเร็จ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคม เพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญต่อไป Lindahl (1992) ได้ให้ความหมายการระดมทุนว่า การระดมทุนเป็นกิจกรรมการวางแผนที่เกี่ยวกับการบริจาคโดยที่กิจกรรมการระดมทุนจะต้องดำเนินการไปภายใต้กรอบของวัตถุประสงค์ขององค์การ กระบวนการ การระดมทุนจะเกี่ยวข้องกับองค์การที่จะระดมทุนโดยที่จะต้องมีการวางแผนในการระดมทุน และมีรายละเอียดและการประเมินภารกิจในการระดมทุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและต้องการที่จะบรรลุภารกิจ โดยการบริหาร จัดการเทคนิค และแหล่งของทุน การปฏิบัติในการระดมทุนจะอยู่ในแผนทางยุทธศาสตร์ในการระดมทุนซึ่งองค์การจะเป็นผู้จัดทำเพื่อที่จะทำให้เกิดเศรษฐกิจที่ยั่งยืนขององค์การ

5. ด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ดำเนินการจัดสรรทรัพยากรที่ได้รับมาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องนำไปใช้ มีการกำหนดหลักเกณฑ์และลำดับความสำคัญก่อนหลังในการจัดสรรทรัพยากร มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในขั้นตอนการดำเนินงาน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธัชชัย จิตรนันท์ (2555) ได้กล่าวว่า การจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรที่ได้มานั้น ผู้บริหารจะต้องดำเนินการจัดสรรให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ตลอดจนลำดับความสำคัญความพร้อมของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ดังนี้ 1) กำหนดเกณฑ์ในการจัดสรร 2) เรียงลำดับความสำคัญของโครงการ 3) เรียงตามหลักความพร้อมของโครงการ ซึ่งเป็นการจัดการตามความพร้อม ยงยุทธ เกษศาคร (2548) ได้กล่าวถึงถึงความหมายของการ

[339]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

จัดการว่า หมายถึง ความสามารถในการจัดการ การดำเนินการในการจัดสรร การพัฒนา การนำไปใช้อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งหมดต่อทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านั้นเอื้ออำนวยต่อทุกฝ่าย เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน

6. ด้านการติดตาม นิเทศ ประเมินผลการใช้ทรัพยากร พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจะต้องมีการดำเนินการติดตาม นิเทศ และประเมินผลการใช้ทรัพยากรอย่างมีระบบและต่อเนื่องเป็นขั้นตอน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรสอดคล้องกับเป้าหมายโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ การนำข้อมูลเดิมมาวิเคราะห์ก็เป็นตัวช่วยหนึ่งในการตัดสินใจในการเลือกใช้วิธีการและทรัพยากรให้ตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรัชชัย จิตรนันท์ (2555) สรุปได้ว่า การประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ประสิทธิภาพของทรัพยากร ความเหมาะสมเพียงพอของทรัพยากร ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการใช้ทรัพยากร เพื่อที่จะได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรบริหารสถานศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไปโดยมีวิธีการ คือ ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ประสิทธิภาพของทรัพยากร ความเพียงพอของทรัพยากรและปัญหาอุปสรรคในการใช้ทรัพยากร สนอง เครือมาก (2537) สรุปได้ว่าบุคลากรในโรงเรียนอาจมีบุคลกรหลายฝ่ายแต่ที่สำคัญที่สุดได้แก่คณะครูซึ่งผู้บริหารอาจดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน โดยยึดหลักความเสมอภาค ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนภารกิจหลักของโรงเรียน ทั้งนี้จำเป็นต้องให้บุคลากรมีหน้าที่หลักหน้าที่สนับสนุนและหน้าที่บริการประกอบกันเสมอ 2) ติดตาม และดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ โดยวางแผนไว้ล่วงหน้าชัดเจน 3) นิเทศหรือให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนหรือร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ขณะบุคลากรปฏิบัติงาน 4) ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ กอปรทั้งใช้ผลการประเมินประกอบการวางแผน พิจารณาความดีความชอบ หรือส่งเสริมความก้าวหน้าทั้งนี้จำต้องบำรุงขวัญ ให้กำลังใจ หรือเสริมแรงอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมและยุติธรรม โดยยึดระบบคุณธรรมเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการวิจัยเรื่องนี้ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 พบประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเองได้ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 ควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการ

[340]

Citation:

จิตตรา จันขอนแก่น และ จำเนียร พลหาญ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 325-342

Junkhonkhan, J., & Pollaham, C., (2022). Guidelines for Developing Executive Roles in Educational Resource Management in the Network Group to Promote

the Efficiency of Special Education Centers Network Group 9. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 325-342; DOI:

<https://doi.org/10.14456/iarj.2022.150>

พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองตามบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่องนี้ แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 พบประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบความสำคัญของแนวทางการวิจัยว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาหรือไม่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

2. ควรให้มีการวิจัยเพื่อตรวจสอบผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา อีกอย่างเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาตามหลักการพัฒนาแบบต่อเนื่อง เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

3. ผลจากการนำเครื่องมือไปใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และนำผลการใช้โปรแกรมพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ไปปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เทอดนรินทร์ อุปสี. (2556). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ถวิล มาตรเยี่ยม. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

รัชชัย จิตรนันท์ (2555). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อการปฏิรูปตรวจสอบ และการประเมินภายนอกกรอบสาม*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

นารินทร์ รักวิจิตรกุล. (2554). *การระดมทุนสำหรับสถานศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และคณะ. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2548). *ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม*. กรุงเทพฯ: วิ.เจ.พรินต์ติ้ง.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองที่มารับบริการภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สนอง เครือมาก. (2537). *คู่มือสอบ: ปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2548). *ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงค์. (2546). *การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 1*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2555). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารทรัพยากรการบริหารสถานศึกษา (School Administrative Resources Management)*. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สุริวัลย์ ภูมิพันธ์, (2559). *การพัฒนาแนวทางการระดมทุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lindhal, W.E., (1992). *Strategic Planning for Fund Raising: How to Bring in More Money Using Strategic Allocation*. San Francisco: Jossey-Bass.